

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.006.03.2015

P.15.100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin

T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66

lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P.15.100. – Współdziałanie wojewódzkich konserwatorów zabytków oraz jednostek samorządu terytorialnego w latach 2013-2015 (I kwartał)
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Małgorzata Wejwer, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93642 z dnia 13.03.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Szczecin, Plac Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Krzystek, Prezydent Miasta Szczecin ²

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W latach 2013-2015 (I kwartał) współdziałanie Gminy Miasto Szczecin i Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków³ przebiegało w sposób właściwy. W okresie tym:

- do gminnej ewidencji zabytków⁴ włączono 64 obiekty wyznaczone przez Prezydenta Miasta (w uzgodnieniu z ZWKZ) oraz 6 zabytków wpisanych przez ZWKZ do rejestru,
- uzgodniono gminny program opieki nad zabytkami na lata 2014-2018,
- uzgadniano projekty planów i projekty zmian 22 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego⁵.

Urząd wywiązał się z obowiązku założenia GEZ w terminie określonym w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 18.03.2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz zmianie niektórych innych ustaw⁶.

Obowiązujący od maja 2014 r. gminny program opieki nad zabytkami, podobnie jak wykaz zabytków objętych GEZ, opublikowane zostały na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej⁷ Urzędu.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁸ obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków i będące własnością Gminy Miasto Szczecin były poddawane rocznym i 5-letnim przeglądom technicznym. Przeprowadzone oględziny 3 wybranych zabytków nieruchomych, będących w zarządzie jednostek organizacyjnych Gminy Miasto Szczecin, wykazały jednak, że

¹ Dalej: Urząd.

² Dalej: Prezydent Miasta.

³ Dalej: ZWKZ.

⁴ Dalej: GEZ.

⁵ Dalej: mpzp.

⁶ Dz.U. z 2010 r., Nr 75, poz. 474; dalej: ustawa o zmianie ozionz.

⁷ Dalej: BIP.

⁸ t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1409 ze zm.; dalej: ustawa Prawo budowlane.

wydane zalecenia w przypadku 2 obiektów nie zostały zrealizowane mimo upływu 4 lat od ich wydania.

W sposób właściwy realizowano zadania z zakresu ochrony zabytków, przejęte na mocy Porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia spraw oraz wydawania decyzji administracyjnych⁹, zawartego z Wojewodą Zachodniopomorskim 31.07.2012 r.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły:

- niezłożenia do organów ścigania, do dnia zakończenia kontroli, tj. przez ponad 4 miesiące, zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia czynu z art. 108 i art. 110 ustawy o ozionz, tj. zniszczenia i niezabezpieczenia zabytku objętego GEZ i ujętego w WEZ;
- niepoinformowania Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego¹⁰ o udzielonych dotacjach, co było niezgodne z przepisami art. 82 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami¹¹, w związku z postanowieniami § 11 uchwały Rady Miasta Szczecin nr IX/274/07 z dnia 14 maja 2007 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków¹²;
- rozpatrzenia 3 wniosków o udzielenie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru złożonych w latach wcześniejszych niż rok poprzedzający udzielenie dotacji, co było niezgodne z postanowieniami § 5 uchwały w sprawie dotacji.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja zadań dotyczących prowadzenia gminnej ewidencji zabytków i współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu faktycznego

1. W GEZ¹³ wg stanu na 28.02.2015 r. na obszarze Miasta Szczecin znajdowały się 3.842 zabytki nieruchome, z tego 203 wpisane do rejestru zabytków, 352 inne objęte wojewódzką ewidencją zabytków¹⁴ oraz 3.287 inne wyznaczone przez Prezydenta Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 3-79, 243, 246-248)

Liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych WEZ na 28.02.2015 r. nie była zgodna z danymi uzyskanymi w trakcie kontroli od ZWKZ w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK¹⁵. Wg wykazu ZWKZ liczba zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru wynosiła 481 (o 278 więcej niż w GEZ) a innych objętych WEZ - 390 (o 38 więcej). Rozbieżności wynikały z różnego sposobu ewidencjonowania zabytków. W GEZ zespół budynków ewidencjonowano pod jednym numerem, a w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków

⁹ Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 31.07.2012 r., poz. 1802; dalej: Porozumienie.

¹⁰ Dalej: MKiDN.

¹¹ Dz.U. z 2014 r., poz. 1446 j.t.; dalej: ustawa o ozionz.

¹² Dz. Urz. Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 08.06.2007r. Nr 70, poz.1119; dalej: uchwała w sprawie dotacji.

¹³ W Mieście Szczecin GEZ nie została przyjęta i wprowadzona zarządzeniem Prezydenta Miasta. Od dnia 10.12.2012 wykaz zabytków objętych GEZ publikowany jest na stronach internetowych BIP Urzędu.

¹⁴ Dalej: WEZ.

¹⁵ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.); dalej: ustawa o NIK.

w Szczecinie¹⁶ dla każdego z obiektów wchodzących w skład zespołu przypisano osobny numer w ewidencji¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 80-119, 133-138)

M. G., Miejski Konserwator Zabytków¹⁸, wyjaśniła, że: (...)sposób zapisywania zabytków w takiej sytuacji nie został uregulowany przepisami, nie ma żadnych ministerialnych instrukcji czy zaleceń w tej kwestii.

(dowód: akta kontroli str. 202-204)

2. Wykazy zabytków nieruchomości, wpisanych do rejestru zabytków oraz objętych WEZ, o których mowa w art. 7 ustawy o zmianie oziönz, Miasto Szczecin otrzymało od ZWKZ 03.12.2010 r. GEZ, stosownie do art. 6 ust. 2 ustawy o zmianie uozionz, została założona 10.12.2012 r.¹⁹

(dowód: akta kontroli str. 202-204)

3. Spis zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru oraz innych objętych GEZ został opublikowany na stronach internetowych BIP Urzędu²⁰. Każdorazowe włączenie kolejnych kart adresowych zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru lub innych włączanych do GEZ było podawane do publicznej wiadomości w formie aktualizacji wykazu na stronach internetowych BIP Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 246-248)

Do badania w zakresie założenia kart adresowych wytypowano 70 zabytków²¹. W wyniku badania ustalono, że karty adresowe zostały założone w okresie od 16.12.2011 r. do 27.01.2014 r. Były one zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 6 do rozporządzenia MKiDN z 26.05.2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem²².

(dowód: akta kontroli str. 139-144, 246-248)

4. Z 203 zabytków nieruchomości, wpisanych do rejestru, do badania w zakresie założenia kart adresowych wytypowano 50. W wyniku badania ustalono, że dla każdego z nich została założona karta, w tym 49 w latach 1989 - 2010 m.in. jako karta cmentarza lub karta ewidencyjna zabytku architektury i budownictwa, a 1 w dniu 24.01.2012 r.²³. Karta ta była zgodna ze wzorem określonym w załączniku nr 6 do rozporządzenia MKiDN z 26.05.2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 145-187, 246-248)

Z 352 zabytków nieruchomości, objętych WEZ, do badania w zakresie założenia kart adresowych wytypowano 50. W wyniku badania ustalono, że dla każdego z nich została założona karta, w tym 47 w latach 1989 - 2009 r. m.in. jako karta cmentarza lub karta ewidencyjna zabytku architektury i budownictwa, a pozostałe 3²⁴ założono w okresie od 16.12.2011 r. do 16.08.2012 r. Karty te były zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 6 do rozporządzenia MKiDN z 26.05.2011 r.

¹⁶ Dalej: WUOZ.

¹⁷ Np. Zespół budowlany położony przy ul. Mickiewicza i ul. Wawrzyniaka, wchodzący w skład dawnego szpitala „BETANIA”, w GEZ zaewidencjonowano pod jedną pozycją (poz.2), natomiast w wykazie uzyskanym od ZWKZ zespół ten zaewidencjonowano pod 20 pozycjami (poz.71-90).

¹⁸ Dalej: MKZ.

¹⁹ Data ostatecznego uzgodnienia wykazu zabytków ujętych w GEZ z ZWKZ.

²⁰ http://bip.um.szczecin.pl/UMSzczecinFiles/file/gez_2014_04_01_p2.pdf,
http://bip.um.szczecin.pl/UMSzczecinFiles/file/Rejestr_02_2015.pdf

²¹ Spośród zlokalizowanych przy ulicach rozpoczynających się na litery A, E, I, Ł, P, U, Z oraz na liczbę 3.

²² Dz.U. z 2011 r. Nr 113, poz. 661; dalej: rozporządzenie MKiDN z 26.05.2011 r.

²³ Dot. zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków pod nr A-1139.

²⁴ Dot. budynku mieszkalnego przy ul. Janosika 12, kamienicy przy ul. 5 Lipca 12, budynku biurowo-magazynowy Spółdzielni "Społem" przy ul. Krasińskiego 80.

(dowód: akta kontroli str. 188-195, 246-248, 559-561)

5. W latach 2013-2015 do rejestru zabytków nieruchomych wpisano 6 położonych na obszarze Miasta Szczecin. W tym samym okresie działania w celu wpisania do rejestru zabytków nieruchomych podjęto wobec 4 innych obiektów.

(dowód: akta kontroli str.72-79)

6. W powyższym okresie GEZ objęto 64 inne zabytki wyznaczone przez Prezydenta Miasta, o których mowa w art. 22 ust. 5 pkt 3 ustawy o ozionz. W każdym przypadku odbyło się to w porozumieniu z ZWKZ.

(dowód: akta kontroli str. 196-198, 201)

Z powyższych 64 zabytków do badania wytypowano 10 i ustalono, że:

- oczekiwanie na informację od ZWKZ o jego zgodzie na włączenie zabytków do GEZ wyniosło od 8 dni do 34 dni;
- o włączeniu zabytków do GEZ Miasto nie informowało właściciela lub posiadacza zabytku;
- założone karty adresowe były zgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 6 do rozporządzenia MKiDN z 26.05.2011 r.;
- 2 zabytki były objęte ochroną w mpzp²⁵,
- w zaktualizowanej na dzień 18.03.2015 r. GEZ znajdował się zabytek, który uległ zniszczeniu w grudniu 2014 r.²⁶.

MKZ wyjaśniła, że: (...) ponieważ postępowanie prowadzone przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w sprawie samowolnej rozbiórki nie zostało zakończone do dnia 18.03.2015 r. i nie można było wykluczyć nakazu odbudowy obiektu, nie podjęto wówczas decyzji o wykreśleniu rozebranego budynku z gminnej ewidencji zabytków. Jednocześnie informuję, że w trakcie najbliższej aktualizacji gminnej ewidencji zabytków, wyburzony budynek zostanie z niej wykreślony po uzgodnieniu z ZWKZ.

(dowód: akta kontroli str. 196-201, 207-242, 246-248)

7. Sposoby: prowadzenia GEZ, przechowywania kart adresowych, dokumentowania czynności sprawdzenia karty adresowej oraz daty jej włączenia do GEZ, nie zostały uregulowane procedurą wewnętrzną przez Prezydenta Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 202-206)

8. Zadania w zakresie prowadzenia GEZ oraz realizacji innych zadań z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami w Urzędzie realizuje 6 osób z Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków²⁷. Na pokrycie kosztów związanych z zatrudnieniem osób realizujących te zadania²⁸ oraz Porozumienia w latach 2013-2015 wydatkowano łącznie 906,85 tys. zł, w tym w 2013 r. – 405,29 tys. zł, w 2014 r. – 407,05 tys. zł, w 2015 r. – 94,52 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 244)

9. Spośród 203 zabytków nieruchomych z terenu Miasta Szczecin wpisanych do rejestru zabytków, własnością Miasta były 83 zabytki (41%), a współwłasnością było 6 zabytków (3%). W okresie objętym kontrolą nie występowały przypadki

²⁵ Uchwała Nr XXVII/790/13 Rady Miasta z 25 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Pogodno-Somosierri (Dz. Urz. Wojew. Zachodniopomorskiego z 14.03.2013 r., poz. 1202), Uchwała Nr LII/1372/10 Rady Miasta Szczecin z 25.10.2010 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Krzekowo-Żyzna-Szeroka w Szczecinie (Dz. Urz. Wojew. Zachodniopomorskiego z 24.11.2010 r., Nr 116, poz. 2152).

²⁶ Budynek przemysłowy przy ul. Przyjaciół Żołnierza 128 w Szczecinie, który jest zaewidencjonowany na stronie 47 zaktualizowanego wykazu GEZ.

²⁷ Dalej: BMKZ.

²⁸ Zadanie własne gminy, określone w ustawie z dnia 08.03.1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.).

zagospodarowania na cele użytkowe ani zmiany sposobu zagospodarowania zabytków wpisanych do rejestru, będących własnością lub współwłasnością Miasta.
(dowód: akta kontroli str.245)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie prowadzenia GEZ.

2. Sporządzanie gminnego programu opieki nad zabytkami i współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu
faktycznego

1. Miasto Szczecin posiada obowiązujący program opieki nad zabytkami na lata 2014-2018²⁹, który został przyjęty uchwałą Nr XXXIX/1147/14 Rady Miasta Szczecin z dnia 17.03.2014 r. MKZ wyjaśniła, że Program ma 4-letni okres obowiązywania. Początek tego okresu przypada na 03.05.2014 r., tj. 14 dni po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego³⁰, a koniec okresu obowiązywania Programu nastąpi po upływie 4 lat, tj. 03.05. 2018 r. Program ten jest aktualizacją wcześniejszego programu, obowiązującego w latach 2008-2012. Uwzględniła nowe uwarunkowania prawne, zmiany dotyczące zasobu dziedzictwa kulturowego i modyfikacje przyjętych wcześniej kierunków działania, zadań oraz priorytetów opieki nad zabytkami. Jego wykonanie zlecono 26.02.2013 r. firmie zewnętrznej. Koszt - 4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 250-255, 271-279)

W Programie zostały zawarte cele określone w art. 87 ust. 2 ustawy o ożionz. Kierunki działań dla realizacji przedmiotowego Programu zostały określone w oparciu o założone priorytety³¹, w ramach których przyjęto kierunki działań i wskazano zadania. Założono, że kierunki Programu będą realizowane poprzez wspólne działania władz samorządowych, właścicieli oraz zarządców obiektów, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, lokalnego środowiska naukowego. W Programie zawarto zapisy o planowanych nakładach na lata 2013-2017 w wysokości 136,3 tys. zł przeznaczonych na najważniejsze zadania związane z ochroną dziedzictwa i krajobrazu kulturowego. Ponadto, Program wskazywał inne źródła finansowania remontów kapitałnych lub zabezpieczających (prac konserwatorskich, restauratorskich, robót budowlanych).

(dowód: akta kontroli str. 274-279)

²⁹ Dalej: Program.

³⁰ Program został ogłoszony 18.04.2014 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego (poz. 1697), tj. po upływie 1 miesiąca od dnia jego przyjęcia przez Radę Miasta Szczecin.

³¹ Założone priorytety to: opracowanie pełnej dokumentacji zasobu kulturowego miasta; stworzenie instrumentów prawnych i finansowych pozwalających na zahamowanie procesów degradacji zabytków i sukcesywną poprawę ich stanu technicznego, poprzez pomoc finansową a także wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami; przyjęcie podczas prac remontowo konserwatorskich, jako obowiązującej zasady, rekonstrukcji brakujących elementów w przypadku zachowania ponad 50 % oryginalnej substancji a tym samym podjęcie prac pozwalających na przywrócenie brakujących elementów wyposażenia wystroju zarówno zewnętrznego jak i wewnętrznego zabytków i zespołów urbanistycznych; podkreślenie szczególnego charakteru najważniejszych obiektów dziedzictwa kulturowego miasta, poprzez właściwą ekspozycję zabytków i obszarów objętych ochroną konserwatorską; podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność obiektów zabytkowych dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych; kontynuowanie działalności edukacyjnej i wydawniczej; podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy; określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków a także pomoc w przygotowaniu właścicieli i dysponentów obiektów zabytkowych do wykorzystania w opiece nad zabytkami funduszy unijnych, ministerialnych i samorządowych.

2. Obowiązujący Program nie zawiera zapisów wyznaczających zakres współpracy z ZWKZ i nie określa mierników realizacji programu. Stosownie do art. 87 ust. 3 ustawy o ożionz uzyskał opinię ZWKZ, który nie zgłosił zastrzeżeń do opiniowanego Programu. Przed przyjęciem Program nie był konsultowany z Marszałkiem Województwa³² i przy jego opracowaniu nie korzystano z pomocy WUOZ. Program został poddany wewnętrznej konsultacji z Biurem Strategii oraz Biurem Planowania Przestrzennego Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 250-279)

3. W dniu 15.07.2013 r. złożone zostało sprawozdanie z realizacji w latach 2011-2012 Gminnego programu opieki nad zabytkami na lata na lata 2008-2012. W sprawozdaniu opisano działania wykonane oraz zakres prac pozostających do wykonania. Przedmiotowe sprawozdanie zostało przekazane ZWKZ i przedstawione Radzie Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 250-256, 274-279)

4. W okresie objętym kontrolą do ZWKZ wystąpiono o uzgodnienie 22 projektów i zmian mpzp. W 4 przypadkach ZWKZ wniósł uwagi. Badanie 3 projektów mpzp i 1 projektu zmiany mpzp, do których ZWKZ wniósł uwagi wykazało, że wszystkie uwagi zostały uwzględnione. Ujęto w nich wszystkie zabytki nieruchome wskazane w treści wniosków ZWKZ do sporządzonego projektu mpzp i projektu zmiany mpzp.

(dowód: akta kontroli str. 280-309)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności.

1. Brak gminnego programu opieki nad zabytkami w okresie od 04.07.2012 r. do 02.05.2014 r.

MKZ wyjaśniła, że termin zakończenia opracowania aktualizacji Programu ustalono na 30.06.2013 r. Na przedłużenie terminu wprowadzenia dokumentu wpłynęły m.in. następujące okoliczności: konieczność dokonania poprawek przez wykonawcę, konsultacje wewnętrzne, opiniowanie przez ZWKZ.

(dowód: akta kontroli str. 272-273)

2. Nieokreślenie w Programie mierników oceny jego realizacji wraz ze wskazaniem wartości, w odniesieniu do których możliwa byłaby ocena stopnia zrealizowania poszczególnych działań, ogranicza możliwość sformułowania oceny stopnia realizacji Programu.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie w zakresie sporządzania gminnego programu opieki nad zabytkami.

3. Wykorzystanie środków na opiekę nad zabytkami oraz współpraca w tym zakresie z wojewódzkim konserwatorem zabytków

Opis stanu
faktycznego

1. Na lata 2013-2015 w budżecie Miasta Szczecin w ramach rozdziału 92120-Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami zaplanowano wydatki

³² W części dotyczącej uwarunkowań zewnętrznych ochrony dziedzictwa kulturowego zostały określone relacje Programu z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa, w tym m.in. *Programu Opieki nad Zabytkami Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2013-2017*, który został przyjęty przez Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwałą Nr XXIII/310/13 z 26.03.2013 r. W dokumencie tym sformułowano cele programu oraz przynależne do nich cele operacyjne i podporządkowane im zadania szczegółowe.

na kwotę 3.619 tys. zł, w tym 1.393 tys. zł na 2013 rok, 938 tys. zł na 2014 rok, 1.288 tys. zł na 2015 rok. W poszczególnych latach wydatkowano:

- w 2013 r. – 1.393 tys. zł, z tego na wydatki bieżące wykorzystano 68 tys. zł i na wydatki majątkowe 1.325 tys. zł³³;
- w 2014 r. - 937,68 tys. zł, z tego na wydatki bieżące wykorzystano 63 tys. zł i na wydatki majątkowe 874,68 tys. zł³⁴;
- w 2015 r. (do 28.02.) - 10,7 tys. zł, które wykorzystano na wydatki bieżące.

W 2014 r. w ramach innych rozdziałów klasyfikacji budżetowej wydatkowano środki na opiekę nad zabytkami w wysokości 37,2 tys. zł, z tego:

- 35 tys. zł w ramach działu 750-„Administracja publiczna”, rozdziału 75095 – „Pozostała działalność”³⁵;
- 2,2 tys. zł w ramach działu 921-„Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego”, rozdziału 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury”³⁶.

(dowód: akta kontroli str. 312-327, 493-496)

2. Urząd szacował potrzeby w zakresie nakładów finansowych związanych z remontami zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytku położonych na terenie gminy, stanowiących jego własność i współwłasność do 2020 r. Dane w tym zakresie przygotowują poszczególne wydziały Urzędu. Na przykładzie opracowań Wydziału Oświaty Urzędu ustalono, że nakłady finansowe na remonty budynków jednostek oświatowych wpisanych do rejestru zabytków, które stanowią 21,7% będących własnością Miasta zabytków wpisanych do rejestru zabytków, na lata 2014-2020 oszacowano na 39.580,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.497-507)

3. Rada Miasta Szczecin uchwałą nr IX/274/07 z 14.05.2007 r. przyjęła zasady udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. W uchwale tej określono w szczególności:

- zakres przedmiotowy dotacji³⁷,
- tryb i terminy składania wniosków o dotacje wraz z załącznikami³⁸,
- zasady udzielenia, wykorzystania oraz rozliczenia dotacji³⁹,

³³ Inwestycje i zakupy inwestycyjne: na programy finansowane z udziałem środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi w wysokości 44,3 tys. zł (Inwentaryzacja architektoniczno-konserwatorska i ekspertyza stanu technicznego budynku mieszkalnego jednorodzinne przy ul. Batalionów Chłopskich 61 - Willa Grueneberga - w związku z budową Szczecińskiego Szybkiego Tramwaju), pozostałe w wysokości 1.280,7 tys. zł na remont fontanny na Pl. Orła Białego - 55,7 tys. zł, Europejski Szlak Gotyku Ceglanego – 1.000 tys. zł, konserwację i renowację obiektów zabytkowych w Szczecinie – 25 tys. zł, renowację i konserwację obiektów sakralnych – 200 tys. zł.

³⁴ Inwestycje i zakupy inwestycyjne: konserwacja i renowacja obiektów zabytkowych w Szczecinie.

³⁵ Na budowę uzupełnienie Pomnika Sybiraków na Cmentarzu Centralnym akcentem rzeźbiarskim pn. „Matka Sybiraczka”.

³⁶ Na zadanie „Wykonanie i montaż tablicy informacyjnej dotyczącej pomnika -Poległym w walce o wyzwolenie Dąbia” usytuowanego przy ul. E. Gierczak w Szczecinie-Dąbiu.

³⁷ Dofinansowanie nakładów koniecznych, określonych w art. 77 ustawy o ziozach, których wysokość zostanie ustalona na podstawie kosztorysu inwestorskiego, oceny stanu technicznego zabytku i harmonogramu prac.

³⁸ Podmioty ubiegające się o udzielenie dotacji składają wnioski o dotację do Prezydenta Miasta za pośrednictwem MKZ, do 30 września każdego roku, wraz z załącznikami określonymi w § 5 ust. 1 pkt 1-5 uchwały; termin nie ma zastosowania w przypadku ubiegania się o dotacje na prace interwencyjne wynikające z zagrożenia zabytku.

³⁹ Dotacje przyznaje Rada Miasta na wniosek Prezydenta Miasta. Przekazanie dotacji następuje na podstawie umowy zawierającej wymagane dane, określone w § 8 pkt 1-6 uchwały. W sytuacjach szczególnych dotacja może być udzielona w dwóch częściach: w pierwszej części – przed podjęciem prac, w wysokości nie większej jednak niż 50% kwoty dotacji ustalonej w oparciu o kosztorys inwestorski, drugiej – po zakończeniu wszystkich prac, na wykonanie, których została przyznana dotacja, na podstawie sprawozdania. Podstawą rozliczenia dotacji jest komisyjny odbiór wykonanych prac lub robót z udziałem co

- zwrot niewykorzystanej części dotacji lub wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem⁴⁰.

(dowód: akta kontroli str. 508-510)

4. W latach 2013-2015 Rada Miasta Szczecin udzieliła 11 dotacji na łączną kwotę 1.976 tys. zł. W 9 przypadkach podmiotami, którym udzielono dotacji były parafie⁴¹. Pozostałe 2 podmioty, to: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo „Tęcza” w Szczecinie oraz Akademia Morska w Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 513-515)

Badanie 6 spraw⁴², dotyczących udzielenia dotacji w latach 2013-2014 wykazało, że:

- przy ich udzielaniu zachowano zasady przyjęte w uchwale w sprawie dotacji, za wyjątkiem złożenia wniosku przez podmioty ubiegające się o dotacje do 30 września każdego roku (3 dotacje zostały udzielone na podstawie wniosków złożonych w latach wcześniejszych⁴³, tj. w 2008 r. i 2011 r.);
- podmiot otrzymujący dotację składał oświadczenie o wykorzystaniu (lub nie) na realizację projektu objętego dotacją środków z innych źródeł;
- we wszystkich umowach zawarto zapisy określające zakres planowanych prac i termin ich realizacji, wysokość udzielonej dotacji oraz termin i sposób jej płatności, tryb kontroli wykonania umowy, sposób rozliczenia dotacji, warunki i sposób zwrotu niewykorzystanej dotacji albo dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem;
- wszystkie dotacje zostały rozliczone - podmioty otrzymujące dotację złożyły Prezydentowi Miasta Szczecin sprawozdanie (zgodne ze wzorem) z wykonania robót i prac;
- o udzielonych dotacjach poinformowano⁴⁴ ZWKZ oraz Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego⁴⁵;
- w umowach nie zawarto postanowień o obowiązku udostępnienia zabytku dla zwiedzających.

(dowód: akta kontroli str. 516-546)

Z 6 badanych spraw w 4 przypadkach dotowane podmioty otrzymały również dotację na to samo zadanie od Samorządu Województwa, a w 1 przypadku zadanie

najmniej jednego przedstawiciela otrzymującego dotację i MKZ. W celu rozliczenia dotacji w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia zakończenia prac lub robót, podmiot otrzymujący dotację składa Prezydentowi Miasta sprawozdanie z wykonania prac lub robót.

⁴⁰ W przypadku stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z umową, w tym nie przedstawienia rozliczenia w terminie określonym w umowie, nieterminowego zwrotu niewykorzystanej części dotacji, podania nieprawidłowych lub niepełnych informacji, podmiot który otrzymał dotację obowiązany jest ją zwrócić wraz z odsetkami określonymi w umowie o udzielenie dotacji oraz traci prawo do ubiegania się o dotację z budżetu miasta przez kolejne trzy lata.

⁴¹ Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jana Ewangelisty w Szczecinie (3 dotacje), Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Jakuba Apostoła w Szczecinie, Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Szczecinie, Parafia Polskokatolicka p.w. Św. Piotra i Św. Pawła w Szczecinie (2 dotacje), Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Antoniego Padewskiego w Szczecinie, Parafia Rzymskokatolicka p.w. Chrystusa Króla w Szczecinie.

⁴² Dotacje udzielone na podstawie umów zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Umów pod numerami: 000695/13, 000692/13, 0003571/13, 0001216/14, 0001220/14, 0001689/14.

⁴³ Umowa CRU 000 695/13 z dnia 12.02.2013 r. na podstawie wniosku z dnia 12.07.2011 r., Umowa CRU 0000001216/14 z dnia 07.04.2014 r. na podstawie wniosku z dnia 10.09.2008 r., Umowa CRU 0001220/14 z dnia 07.04.2014 r. na podstawie wniosku z dnia 30.09.2011 r.

⁴⁴ Informacje o udzielonych dotacjach przekazano do organów za 2013 r. – 29.01.2014 r., za 2014 r. – 20.08.2014 r.

⁴⁵ Dalej: UM WZ.

było współfinansowane ze środków MKiDN. Suma otrzymanych dotacji nie przekraczała 100% nakładów poniesionych na zadanie.

(dowód: akta kontroli str. 511-512, 538-546, 562-573)

5. W latach 2013-2015 odmówiono udzielenia 5 dotacji na prace restauratorskie, konserwatorskie oraz roboty budowlane przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru na łączną kwotę 489,5 tys. zł. Powodem odmowy udzielenia tych dotacji był brak środków w budżecie Gminy Miasto Szczecin.

(dowód: akta kontroli str. 574-575,)

6. W latach 2013-2014 Miasto Szczecin otrzymało 2 dotacje:

- na podstawie umowy z 02.06.2014 r. od WUOZ w wysokości 8 tys. zł na prace konserwatorskie i restauratorskie nagrobka Paula Schattschneidera na Cmentarzu Centralnym;
- na podstawie umowy z 07.07.2014 r. od UM WZ w wysokości 35 tys. zł na uzupełnienie istniejącego pomnika Sybiraków na Cmentarzu Centralnym o akcent rzeźbiarski figury przedstawiającej postać „Matki Sybiraczki”.

Środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i rozliczone zgodnie z postanowieniami zawartych umów.

(dowód: akta kontroli str. 576, 580-627)

7. Poza powyższymi dotacjami w latach 2013-2015 Miasto Szczecin na opiekę nad zabytkami nie otrzymało innych środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 577)

8. O możliwości pozyskania środków na prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru z innych źródeł niż budżet Miasta Szczecin właściciele takich zabytków informowano m.in. poprzez zapisy w gminnym programie opieki nad zabytkami, szkolenia dla zarządców obiektów zabytkowych, będących własnością Ministerstwa Obrony Narodowej.

W okresie objętym kontrolą właściciele zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru z terenu Miasta Szczecin na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru w ramach dotacji z innych źródeł otrzymali łącznie 688 tys. zł, w tym:

- od ZWKZ w łącznej kwocie 10 tys. zł (z wyłączeniem dotacji udzielonej Gminie Miasto Szczecin w wysokości 8 tys. zł),
- od UM WZ w kwocie 278 tys. zł,
- od MKiDN w kwocie 400 tys. zł.

Gmina Miasto Szczecin posiada wiedzę na temat środków otrzymanych na dofinansowanie prac przy zabytkach od podmiotów w oświadczeniu składanym przez właścicieli tych zabytków na druku o przyznanie dotacji oraz z przekazanych informacji o udzielonych dotacjach przez inne organy (UM WZ i ZWKZ).

(dowód: akta kontroli str.274-279, 511-512, 576-578)

9. W okresie objętym kontrolą nie były podejmowane wspólnie z ZWKZ działania w celu pozyskania z innych źródeł środków na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 579)

10. Spośród 83 zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i będących własnością Miasta Szczecin do oględzin wytypowano 3 zabytki. Zabytki te były w zarządzie jednostek organizacyjnych Gminy Miasto Szczecin. Oględziny przeprowadzono w budynku dydaktycznym i sali gimnastycznej Gimnazjum nr 6, budynku Bursy Szkolnej Integracyjnej oraz budynku byłego Pałacu Młodzieży – pawilon 1 Willi Lentza (zarządzanym przez Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych

w Szczecinie). Obiekty te były objęte rocznymi i 5-letnimi kontrolami okresowymi, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 245, 328-344)

W wyniku oględzin przeprowadzonych w obecności przedstawicieli BMKZ i danej jednostki organizacyjnej Gminy, stwierdzono, że:

- w budynku dydaktycznym Gimnazjum nr 6 zalecenia wydane w wyniku 5-letniej kontroli okresowej zostały zrealizowane w zakresie m.in.: naprawienia uszkodzonej rynny dachu, wymiany uszkodzonego fragmentu żeliwnej rury spustowej oraz wykonania w poziomie terenu wzdłuż szczytu opaski z płyt chodnikowych ze spadkiem od budynku. Pomimo upływu 4 lat od przeprowadzenia kontroli okresowej nie zrealizowano zaleceń m.in. w zakresie likwidacji prześwitów w połaci dachu, usunięcia miejsc skorodowanych lub uzupełnienia ubytków w podłodze strychu, remontu elewacji. Zalecenia wydane w wyniku rocznej kontroli okresowej zostały zrealizowane w zakresie: wykonania remontu schodów zewnętrznych zejścia do byłej kotłowni, których stan powodował zagrożenie bezpieczeństwa. Zalecenia w zakresie zamontowania na zarysowaniach wskaźników rozwarcia rys oraz wymiany stolarki okiennej zrealizowano częściowo. Pozostałych zaleceń nie zrealizowano, a dotyczyły one m.in. zbitcia tynków na elewacji zewnętrznej, uzupełnienia fugowania spoin elewacji klinkierowej, wykonania ekspertyzy technicznej wraz z wykonaniem odkrywek w celu stwierdzenia jakości izolacji pionowej ścian i poziomej posadzek, wykonania osuszenia i izolacji ścian piwnic, wzmocnienia kominów, wymiany naruszonych korozją biologiczną elementów więźby dachowej i zabezpieczenia jej przed dalszymi uszkodzeniami biologicznymi.

(dowód: akta kontroli str. 345-389)

- w budynku Bursy Szkolnej Integracyjnej zalecenia wydane w wyniku pięcioletnich i rocznych kontroli okresowych zostały zrealizowane w zakresie m.in.: remontu kominów, zbitcia odpadających tynków i ozdób, przebudowania wewnętrznej instalacji gazowej, przeprowadzenia remontu kuchni, zamontowania nowego dźwigu towarowego. Częściowo zrealizowano: naprawę konstrukcji dachu (pozostało ok. 10%) i pokrycia dachowego (pozostało ok. 10%), wymieniono elementy odwodnienia budynku (pozostało ok. 20%), wymieniono stolarkę okienną i elementy instalacji c.o. Niezrealizowane zalecenia pokontrolne dotyczyły m.in.: wykonania izolacji pionowej i poziomej budynku, renowacji spoin i złącz w miejscu odpadających tynków, uzupełnienia ubytków w konstrukcji loggii, balkonów, i tarasów, renowacji instalacji kanalizacyjnej. Zalecenia pokontrolne z 5-letniego przeglądu technicznego i rocznych przeglądów powtarzają się i pomimo upływu okresu 4 lat zostały niezrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 390-424)

- w protokole kontroli 5-letniej stanu sprawności technicznej budynku Willa Lentza nie wydano zaleceń. Zalecenia pokontrolne z przeglądu rocznego dotyczyły wykonania napraw bieżących w zakresie wymiany stolarki okiennej i tynków. Zalecenia nie zostały zrealizowane.

(dowód: akta kontroli str. 425-448)

Na przeprowadzone prace restauratorskie, konserwatorskie, roboty budowlane zarządcy obiektów posiadali pozwolenia konserwatorskie. Na obiekcie Gimnazjum nr 6 były zamontowane urządzenia, reklamy i tablice, na umieszczenie których nie posiadano zezwolenia ZWKZ. Ponadto, obiekt ten nie był oznaczony znakiem informującym o objęciu go ochroną konserwatorską.

(dowód: akta kontroli str. 354-364, 390-407, 425-427, 430-432)

11. Kontrole w zakresie oceny stanu technicznego oraz prawidłowości utrzymania i użytkowania 3 innych zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, tj. willa przy al. Wyzwolenia 73, willa z ogrodem i ogrodzeniem przy ul. Słowackiego 3 oraz Wieża Gocławska przy ul. Narciarskiej 5a, zostały zlecone przez NIK Powiatowemu Inspektoratowi Nadzoru Budowlanego w powiecie grodzkim Szczecin⁴⁶.

(dowód: akta kontroli str.449-453)

PINB stwierdził, że:

– w przypadku willi przy al. Wyzwolenia 73 uszkodzone elementy obiektu narażone na wpływy atmosferyczne (gzymsy budynku) powodują możliwość wystąpienia zagrożenia dla bezpieczeństwa osób i mienia. Obiekt jest użytkowany. Podjęte działania właściciela budynku⁴⁷ są niewystarczające w zakresie bezpieczeństwa użytkowania. Na przeprowadzenie prac konserwatorskich w zakresie napraw poszycia dachu wraz z obróbkami blacharskimi i miejscowej naprawy sufitów MKZ wydał pozwolenie. Inwestor nie posiadał pozwolenia na wykonanie robót budowlanych zgodnie z przepisami ustawy Prawo budowlane.

(dowód: akta kontroli str. 454-459)

– willa przy ul. Słowackiego 3 ma wyraźne uszkodzenia elementów narażonych na wpływy atmosferyczne. Obiekt nie jest użytkowany. Ostatni właściciel podjął działania mające na celu przywrócenie obiektu do właściwego stanu technicznego poprzez zlecenie jednostce projektowej przygotowanie odpowiednich uzgodnień i dokumentów pozwalających na przystąpienie do wykonywania robót budowlanych.

(dowód: akta kontroli str. 454-455, 461)

– kontrola Wieży Gocławskiej przy ul. Narciarskiej 5a nie została przeprowadzona z uwagi na niestawienie się właściciela obiektu w wyznaczonym przez PINB terminie. Inspektorzy PINB stwierdzili widoczne miejscowe uszkodzenia elementów narażonych na wpływy warunków atmosferycznych. Obiekt nie jest użytkowany. Na obiekcie zostały umieszczone tablice ostrzegawcze.

(dowód: akta kontroli str. 454-455, 460)

Dodatkowo, Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Szczecinie⁴⁸, na zlecenie NIK, w zakresie oceny ich stanu technicznego oraz prawidłowości utrzymania i użytkowania skontrolował obiekty zespołu dawnej rzeźni miejskiej⁴⁹ przy ul. Wendy w Szczecinie. WINB stwierdził, że:

- od momentu przekazania obecnemu właścicielowi ww. obiektów, tj. P.P.D.iU.R. „G.” (2.10.1991 r.) obiekty nie były nigdy użytkowane (oświadczenie właściciela),
- zgodnie z oświadczeniem właściciela, żaden z ww. obiektów nie był i nie jest podłączony do jakichkolwiek przyłączy,
- w dniu kontroli ww. obiekty nie były użytkowane. W żadnym z obiektów nie stwierdzono prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej,
- w trakcie kontroli w żadnym z obiektów nie były wykonywane roboty budowlane,
- wszystkie obiekty znajdują się w niewłaściwym stanie technicznym w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo budowlane. Informacja o tym fakcie znajdowała się na tablicach umieszczonych na obiektach,

⁴⁶ Zwany dalej PINB.

⁴⁷ Właściciel: Gmina Miasto Szczecin, Pl. Armii Krajowej 1, wieczysty użytkownik: F. R. ul. (...), Warszawa.

⁴⁸ Zwany dalej WINB.

⁴⁹ Obora dla bydła, hala uboju bydła, hala uboju świń.

- wszystkie obiekty zostały zabezpieczone przed dostępem osób trzecich (zamknięte na kłódki, okna w poziomie przyziemia zamurowane),
- obiekty zostały ogrodzone w sposób trwały (ogrodzenie skręcane na śruby, z siatki w ramach o wysokości 2 metrów). Na ogrodzeniu umieszczone zostały tablice informujące o zakazie wstępu do obiektów. Dojazd do obiektów jest możliwy po przejechaniu przez bramę wjazdową na teren P.P.D.iU.R. „G.”, dozorowaną całodobowo.

Ponadto, WINB oświadczył, że uwzględniając zalecenia wynikające z § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 30.08.2004 r. w sprawie warunków i trybu postępowania w sprawie rozbiórek nieużytkowanych lub niewykończonych obiektów budowlanych⁵⁰ przeprowadzi rozprawę administracyjną w sprawie dalszych losów ww. obiektów wpisanych do rejestru.
(dowód: akta kontroli str. 462-492)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Udzielenie 3 dotacji na podstawie wniosków złożonych w latach wcześniejszych⁵¹ niż rok poprzedzający rok udzielenia dotacji, tj. w 2008 r. i 2011 r. Stanowi to naruszenie § 5 ust. 1 uchwały w sprawie udzielania dotacji. Zgodnie z ustalonymi zasadami wnioski o dotację powinny być złożone do 30 września każdego roku (poprzedzającego rok udzielenia dotacji).

(dowód: akta kontroli str.508-510, 513-515, 517-518, 528-532, 538-541)

MKZ wyjaśnił, że: *wnioski zachowały swą aktualność we wszystkich zawartych w nich danych i wcześniej nie została zakończona ich realizacja.*

(dowód: akta kontroli str.542-546)

2. Niepoinformowanie MKiDN o dotacjach udzielonych w latach 2013-2014. Stanowi to naruszenie art. 82 ust. 3 ustawy o ozionz oraz § 11 ww. uchwały.

(dowód: akta kontroli str. 547-556)

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość był MKZ, który w imieniu Prezydenta Miasta informował inne organy o udzielonych dotacjach. MKZ wyjaśniła, że: *(...) została przekazana taka informacja w formie pisemnej organowi administracji publicznej jakim jest Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie oraz podległy Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecinie.*

(dowód: akta kontroli str. 557-559)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Zarządcy zabytków będących własnością Miasta Szczecin przez okres 4 lat nie zrealizowali zaleceń wydanych w trakcie kontroli okresowych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane.
2. Na 1 z zabytków wpisanych do rejestru tablice, urządzenia i reklamy zamontowane zostały bez wymaganego pozwolenia konserwatora zabytków, czym naruszono przepisy art. 36 ust. 1 pkt 10 ustawy ozionz.

(dowód: akta kontroli str. 345-356, 390-391, 425-426)

Brak realizacji zaleceń wydanych w wyniku przeglądów budowlanych jak i umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru zabytków urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, może prowadzić do zniszczenia zabytku,

⁵⁰ Dz. U. Nr 198, poz. 2043.

⁵¹ Umowa CRU 000 695/13 z 12.02.2013 r. na podstawie wniosku z 12.07.2011 r., Umowa CRU 0000001216/14 z 07.04.2014 r. na podstawie wniosku z 10.09.2008 r., Umowa CRU 0001220/14 z 07.04.2014 r. na podstawie wniosku z 30.09.2011 r.

naruszenia jego substancji lub zmiany wyglądu. Niezbędne jest podjęcie działań, w wyniku których, zarządcy zabytków stanowiących własność Miasta będą przykładali większą dbałość do utrzymania tych zabytków we właściwym stanie technicznym i uzyskiwania niezbędnych pozwoleń m.in. na umieszczanie na zabytkach tablic, reklam, urządzeń i napisów.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wykorzystania środków na opiekę nad zabytkami.

4. Realizacja zadań objętych porozumieniem, ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru konserwatorskiego

1. Porozumienie pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Prezydentem Miasta Szczecin w sprawie powierzenia prowadzenia spraw oraz wydawania decyzji administracyjnych zostało zawarte 31.07.2012 r. Porozumienie to poprzedzone było Porozumieniami z 11.02.2004 r. i 18.05.1999 r.

(dowód: akta kontroli str. 628-649)

Porozumieniem tym Wojewoda Zachodniopomorski przekazał prowadzenie:

a) 28 zadań z ustawy o ozioz:

- sprawy związane z zagospodarowaniem zabytków, prowadzeniem badań, prac i robót oraz podejmowaniem innych działań przy zabytkach, w tym m.in. uzgadnianie programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, określającego zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie (art. 25 ust. 1 pkt 2); uzgadnianie programu zagospodarowania zabytku nieruchomego wraz z otoczeniem oraz dalszego korzystania z tego zabytku, z uwzględnieniem wyeksponowania jego wartości (art. 25 ust. 1 pkt 3); wydawanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art.36 ust. 1 pkt 1);
- sprawy związane z nadzorem konserwatorskim, w tym m.in. prowadzenie przez siebie lub upoważnioną osobę kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (art. 38 ust. 1); wydawanie na podstawie ustaleń wynikających z kontroli zaleceń pokontrolnych kontrolowanej osobie fizycznej lub kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej (art. 40); wydawanie decyzji o wstrzymaniu wykonywanych prac bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu: prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art. 43 pkt 1), robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub jego otoczeniu (art. 43 pkt 2), innych działań, jak np. przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru (art. 36 ust. 1 pkt 6); kierowanie zawiadomień do policji, prokuratury albo sądu o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia (art. 41).

b) 3 zadań z ustawy Prawo budowlane, określonych w art. 9 ust. 3 pkt 4⁵², art. 39 ust. 1 i 3⁵³ oraz art. 67 ust.3⁵⁴.

(dowód: akta kontroli str. 646-649)

⁵² Opiniowanie odstępstw od przepisów techniczno-budowlanych w zabytkach.

⁵³ Wydawanie pozwoleń na prowadzenie robót budowlanych przy obiektach budowlanych wpisanych do rejestru zabytków i uzgadnianie robót, wymagających pozwolenia na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych w GEZ.

⁵⁴ Uzgadnianie decyzji wydawanych przez właściwy organ nadzoru budowlanego w stosunku do obiektów budowlanych niewpisanych do rejestru zabytków, a objętych ochroną na podstawie mpzp.

Z Porozumienia wyłączone zostało prowadzenie spraw dotyczących:

- zabytków archeologicznych, wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy o ozionz;
- obszaru, którego granice wyznacza: południowa skrajnia ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, od brzegu rzeki Odry do skrzyżowania z ul. Sołtysią; wschodnia skrajnia ul. Farnej do skrzyżowania z pl. Żołnierza Polskiego; północna skrajnia przeprawy im. Gerarda Labudy – do brzegu rzeki Odry, następnie wzdłuż rzeki Odry, Bulwarem Piastowskim do południowej skrajni skrzyżowania z ul. Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego;
- cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni wymienione w art. 6 ust.1 pkt 1 lit. f, lit. g ustawy o ozionz;
- obiekty wpisane do rejestru zabytków, dla których inwestorem jest Gmina Miasto Szczecin w postępowaniu prowadzonym zgodnie z art. 36 ustawy o ozionz.

(dowód: akta kontroli str. 648)

W trakcie kontroli została podjęta uchwała Nr VII/116/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 21.04.2015 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie aneksu do Porozumienia w związku z koniecznością aktualizacji zapisów porozumienia do obowiązującego prawa. Umieszczono zapis dotyczący możliwości egzekucji przez Miasto decyzji zawierającej nakaz wykonywania prac przy zabytkach, uszczegółowiono zapisy dotyczące prac wykonywanych na terenach zieleni wpisanej do rejestru zabytków, doprecyzowano zakres kompetencji leżących po stronie ZWKZ i MKZ z uwagi na status własnościowy zabytku.

(dowód: akta kontroli str. 650-655)

Wg wyjaśnień Prezydenta Miasta Szczecin o zawarciu Porozumienia (obecnego i wcześniejszych⁵⁵) zdecydowało m.in. to, że: *Gmina Miasto Szczecin, w porównaniu z organami administracji państwowej dysponuje lepszym rozpoznaniem i możliwością monitorowania stanu zachowania oraz potrzeb w zakresie ochrony materialnego zasobu kulturowego miasta. (...) Przejęcie zadań objętych porozumieniem umożliwi również szybsze reagowanie na ewentualne zagrożenia zabytków, a także usprawniło działania administracyjne w zakresie uzgodnień m.in. prac w trybie art. 39 ust. 1 i 3 Prawa budowlanego.*

(dowód: akta kontroli str. 628-630)

W strukturze Urzędu wyodrębniono BMKZ, które podlegało jednemu z Zastępców Prezydenta Miasta Szczecin. Zakres zadań BMKZ został określony w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 96/12 Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 01.03.2012 r. w sprawie w Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Szczecin⁵⁶ oraz zarządzeniach Nr 202/12⁵⁷ z dnia 02.05.2012 r. i 266/14⁵⁸ z dnia 27.06.2014 r. Prezydenta Miasta Szczecin w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Szczecin. Zakres zadań BMKZ obejmuje wszystkie zadania przekazane Porozumieniem, oraz aktualizowanie i opracowywanie gminnego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych Miasta, przyjmowanie wniosków o przyznanie dotacji na prace remontowo-konserwatorskie przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków, przygotowywanie projektów uchwał

⁵⁵ Porozumienie z 11.02.2004 r., Porozumienie z 18.05.1999 r.

⁵⁶ Zmiany: zarządzenie Nr 361/12 Prezydenta Miasta Szczecin z 30.07.2012r., Nr 131/13 z 26.03.2013r., Nr 458/13 z 28.10.2013 r., Nr 474/13 z 05.11.2013 r., Nr 132/14 z 25.03.2014 r., Nr 228/14 z 02.06.2014 r., Nr 265/14 z 24.06.2014 r., Nr 332/14 z 01.08.2014 r., Nr 60/15 z 20.02.2015 r., Nr 127/15 z 01.04.2015 r.

⁵⁷ Zmiany: zarządzenie Nr 381/12 z 16.08.2012 r., Nr 147/13 z 05.04.2013 r., Nr 205/13 z 16.05.2013 r., Nr 560/13 z 18.12.2013 r.

⁵⁸ Zmiany: zarządzenie Nr 333/14 z 01.08.2014 r., Nr 503/14 z dnia 31.12.2014 r., Nr 6/15 z 16.01.2015 r., Nr 67/15 z 20.02.2015 r., Nr 143/15 z 15.04.2015 r.

w sprawie przyznania dotacji, rozliczanie udzielonych dotacji, opracowywanie planów budżetowych na prace związane z ewidencją, ochroną i konserwacją zabytków, przygotowywanie dokumentacji do wpisu do rejestru zabytków i wnioskowanie o wpis oraz prowadzenie GEZ.

(dowód: akta kontroli str. 801-806)

W wyniku realizacji zadań przekazanych Porozumieniem w latach 2013-2015 m.in.: wydano 400 zaleceń konserwatorskich, o których mowa w art. 27 ustawy o ozionz; wydano 282 decyzje zezwalające na działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 ustawy o ozionz; przeprowadzono 27 kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, o których mowa w art. 38 ustawy o ozionz; skierowano 1 zawiadomienie o działaniach i zaniechaniach określonych w art. 118-119 ustawy o ozionz.

(dowód: akta kontroli str. 656-685)

W okresie poddanym kontroli spośród zadań przekazanych Porozumieniem, nie były realizowane:

- sprawy związane z zagospodarowaniem zabytków, prowadzeniem badań, prac i robót oraz podejmowaniem innych działań przy zabytkach, w tym m.in.: uzgadnianie programu prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, określającego zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie (art. 25 ust. 1 pkt. 2), wydawanie decyzji nakazującej udostępnienie przedmiotu do prowadzenia niezbędnych badań, w przypadku odmowy udostępnienia przedmiotu przez właściciela lub posiadacza (art. 29 ust. 2), wydawanie pozwolenia na: prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru (art. 36 ust. 1 pkt. 4); przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru (art. 36 ust. 1 pkt. 6); trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje (art. 36 ust. 1 pkt. 7);
- sprawy związane z nadzorem konserwatorskim, w tym m.in.: wydawanie decyzji o wstrzymaniu wykonywanych bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu: prac konserwatorskich, restauratorskich, badań konserwatorskich lub architektonicznych przy zabytku wpisanym do rejestru (art. 43 pkt. 1); robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru lub w jego otoczeniu (art. 43 pkt. 2), wznawianie postępowania w sprawie wydanego pozwolenia, a następnie jego zmiana lub cofnięcie, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac, robót i innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku (art. 47), występowanie w sprawach ochrony zabytków na prawach strony, oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela publicznego (art. 95).

(dowód: akta kontroli str. 656-685)

MKZ wyjaśnił, że: *zadanie nie były realizowanych, ponieważ nie składano wniosków o podjęcie takich działań oraz nie zachodziły okoliczności do podejmowania takich działań.*

(dowód: akta kontroli str.686-693)

2. Badanie 10 (z 282) decyzji zezwalających na działania, o których mowa w art. 36 ust. 1 wykazało, że:

- dotyczyły one zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków,
- wydawane były przez MKZ lub Głównego specjalistę w BMKZ z upoważnienia Prezydenta Miasta (zgodnie z zapisami Porozumienia),
- wskazana podstawa prawna dotyczyła prac, robót, badań, itd. których dotyczyła decyzja,

- zawierały wszystkie elementy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27.07.2011 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych⁵⁹, za wyjątkiem zawarcia w treści decyzji adresu wnioskodawcy (2 przypadki)⁶⁰ i wskazania terminu ważności decyzji (1 przypadek)⁶¹;
- wydane zostały na podstawie wniosków zawierających wszystkie dane wymagane rozporządzeniem MKiDN z 27.07.2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 684, 763-800)

3. W okresie objętym kontrolą, stosownie do treści Porozumienia, MKZ składał ZWKZ sprawozdania roczne, w których informował m.in. o liczbach wydanych i cofniętych decyzji, wydanych i uzgodnionych pozwoleń, wydanych zaświadczeń, skierowanych zawiadomień, przeprowadzonych kontroli, wznowionych postępowaniach z uwzględnieniem podstaw prawnych oraz liczbie i kwocie udzielonych dotacji. ZWKZ nie występował o wyjaśnienia lub uzupełnienia złożonych sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str.656-683, 686-689)

4. W latach 2013-2015 (do 28.02.) MKZ i pracownicy BMKZ przeprowadzili łącznie 27 kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, o których mowa w art. 38 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o których mowa w art. 38 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszystkie kontrole dotyczyły zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków. W 9 przypadkach były to kontrole planowe, a w 10 przypadkach były to kontrole pozaplanowe, których podjęcie wynikało z posiadanych informacji o złym stanie obiektów zabytkowych, o samowolnie powieszonych reklamach na obiekcie, o prowadzeniu działań na obiekcie w sposób niezgodny z wydanym pozwoleniem konserwatorskim, o zmianie użytkownika i ożywionych działaniach inwestycyjnych, wniosku właścicieli, przekazanych informacji przez pracowników innych wydziałów Urzędu, wcześniejszych zaleceń pokontrolnych. Ponadto pracownicy BMKZ przeprowadzili 8 kontroli stanowiących kontynuację kontroli z lat poprzednich w ramach monitoringu wdrożenia wydanych zaleceń.

(dowód: akta kontroli str. 694.)

W przypadku kontroli planowych ujęcie poszczególnych zabytków nieruchomych w planie kontroli wynikało m.in. ze złego stanu obiektu (stwierzonego na podstawie lustracji, informacji wewnętrznych, zgłoszeń, informacji z mediów), planów inwestorów szczególnie w przypadku większych remontów, modernizacji, prac konserwatorskich, wpisania w ostatnim czasie do rejestru zabytków.

(dowód: akta kontroli str. 695-700)

Na 18 kontroli zabytków nieruchomych zaplanowanych na lata 2013-2014 wykonano 9 kontroli. Badanie 20 (z 27) kontroli zabytków nieruchomych wykazało, że nieprawidłowości stwierdzono w 16 kontrolach, z czego:

- w 16 przypadkach wydano zalecenia pokontrolne, zalecenia były wydane w okresie od 1 dnia do 26 dni po przeprowadzeniu kontroli,
- w 1 sprawie⁶² (z 16) właściciel z 3 zaleceń pokontrolnych zrealizował 2, które dotyczyły zabezpieczenia zabytku przed dalszą degradacją i zniszczeniem, do realizacji pozostało zalecenie⁶³, dla którego nie określono terminu realizacji,

⁵⁹ Dz.U. z 2011 r. Nr 165, poz. 987, zwane dalej rozporządzeniem MKiDN z 27.07.2011 r..

⁶⁰ Decyzja z 17.03.2014 r. i decyzja z 07.11.2014 r.; adresy wnioskodawców podano w rozdzielniku.

⁶¹ Decyzja z dnia 17.04.2013 r.

⁶² Sklep mięsny przy ul. K. (...); realizacja zalecenia wymaga nakładów finansowych.

- realizację wydanych zaleceń pokontrolnych potwierdzano poprzez przeprowadzenie ponownych kontroli i oględzin, egzekwowanie przedkładania przez właściciela obiektu zdjęć potwierdzających wykonanie zaleceń w zakresie zabezpieczenia obiektu i uporządkowania terenu, żądanie przedkładania w BMKZ wykonanych opinii o stanie technicznym wraz ze wskazaniem niezbędnych prac.

(dowód: akta kontroli str. 694, 701-758)

Zdaniem MKZ, główną przeszkodę w skutecznym egzekwowaniu wydanych decyzji, stanowi brak kompetencji do prowadzenia postępowań egzekucyjnych, gdyż w ramach Porozumienia nie zostały one przekazane. Obecnie przygotowywany aneks do Porozumienia zakłada przekazanie kompetencji w tym zakresie Prezydentowi Miasta.

Aneks, o którym mowa wyżej, podpisany został 5.05.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 653-655, 759-761)

Badanie 20 (z 27) kontroli zabytków nieruchomych wykazało, że działania i zaniechania, o których mowa w art. 108, 110, 113-114, 117-119 ustawy o ozionz stwierdzono w 2 przypadkach, dotyczących tego samego podmiotu. Do Policji skierowano 1 zawiadomienie o popełnieniu wykroczeń określonych w art. 118-119 ustawy o ozionz, które dotyczyły umieszczenia bez pozwolenia reklam na zabytku wpisanym do rejestru zabytków i niewykonaniu zaleceń pokontrolnych, związanych z ich usunięciem. Działania te były wynikiem przeprowadzonych kontroli, i zostały podjęte po upływie 3 dni od stwierdzenia faktu niezrealizowania zaleceń pokontrolnych.

MKZ nie posiada wiedzy w zakresie wszczęcia i/lub zakończenia postępowania o popełnienie wykroczeń z art. 118-119 ww. ustawy, w wyniku powyższego zawiadomienia.

(dowód: akta kontroli str. 701-712, 756-758)

5. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpłynęły skargi, wnioski lub informacje, dotyczące działań i zaniechań określonych w art. 108, 110, 113-114, 117-119 ustawy o ozionz.

(dowód: akta kontroli str. 695-697)

6. W latach 2013-2015 nie występowało do ZWKZ o wytyczne/ instrukcje w sprawie sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia na terenie Miasta działań i zaniechań określonych w art. 108-118 ustawy o ozionz. W okresie tym pracownicy Urzędu nie uczestniczyli w szkoleniach, dotyczących sprawowania nadzoru konserwatorskiego⁶⁴.

(dowód: akta kontroli str. 759-761)

7. Zdaniem Prezydenta Miasta Szczecin zawarcie Porozumienia umożliwiło: „ (...)

- realizację zapisów Europejskiej Konwencji Samorządu Terytorialnego, którą Polska ratyfikowała w 1994 r. (Dz. U. z 1994 r. nr 124, poz. 607), zakładającą prawo do regulowania i zarządzania przez społeczności lokalne, na ich wyłączną odpowiedzialność zasadniczą częścią spraw publicznych. Dzięki zawartemu Porozumieniu, wymóg ten Gmina Miasto Szczecin realizuje m.in. również w zakresie ochrony zabytków;
- wykonanie pełnego rozpoznania zasobu kulturowego miasta, którego wynikiem jest m.in. opracowana gminna ewidencja zabytków, oraz gminne programy opieki

⁶³ Zalecenie o treści „docelowa naprawa uszkodzonych elementów ceramicznych, w tym sklejenie pęknięć elementów lady, naprawa uszkodzonego narożnika i uzupełnienie ubytków okładziny ściennej”.

⁶⁴ Ostatnie szkolenie, dotyczące sprawowania nadzoru konserwatorskiego odbyło się w 2008 r. i uczestniczyło w nim 3 pracowników BMKZ (w tym MKZ).

nad zabytkami oraz przywrócenie oryginalnego wystroju wielu obiektom użyteczności publicznej i mieszkalnym na terenie miasta w tym zwłaszcza powrót do historycznej kolorystyki remontowanych obiektów architektonicznych oraz zabytkowych pomp Szczecina;

- *zachowanie stosunkowo krótkiego czasu załatwianych spraw (średnio 21 dni) od daty wpłynięcia wniosku;*
- *łatwiejszy dostęp właścicieli zabytków do informacji dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami Szczecina;*
- *powstanie specjalistycznego zespołu do spraw ochrony i opieki nad zabytkami, co znacząco zwiększyło możliwość podjęcia ścisłej współpracy z właścicielami zabytków w ramach prowadzenia spraw związanych z nadzorem konserwatorskim oraz prowadzeniem prac przy zabytkach."*

(dowód: akta kontroli str. 628-630)

8. W latach 2013-2015 Miasto Szczecin nie otrzymywało od Wojewody Zachodniopomorskiego środków finansowych. Przyjęto, że Miasto Szczecin wykonuje zadania określone w Porozumieniu w ramach własnych środków techniczno – organizacyjnych i finansowych niezbędnych do realizacji przyjętych do prowadzenia spraw.

(dowód: akta kontroli str. 649)

9. W okresie od 17 listopada do 19 grudnia 2014 r. ZWKZ przeprowadził 1 kontrolę w zakresie prawidłowości realizacji Porozumienia. W wyniku tej kontroli ZWKZ stwierdził m.in., że w protokołach z kontroli zabytku nieruchomego w 6 przypadkach (na 22 badane) nie podano art. 39 ust. 1 ustawy o ozionz, jako podstawy prawnej, w 2 przypadkach brak informacji o sposobie przekazania protokołu kontrolowanemu, w 2 przypadkach wydanych zaleceń (z 19) nie powołano się na art. 40 ust. 1 ustawy o ozionz, w 40% wydanych zaleceń brakowało pouczenia o konieczności uzyskania pozwolenia MKZ na wykonanie prac przy zabytkach, do którego zobowiązuje art. 36 ustawy o ozionz oraz o konsekwencjach niewykonania zaleceń. BMKZ podjął działania mające na celu wyeliminowanie nieprawidłowości i realizację wniosków pokontrolnych.

(dowód: akta kontroli str. 832-840)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Do organów ścigania nie złożono zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 108 i wykroczenia z art. 110 ustawy o ozionz, tj. zniszczenia budynku przemysłowego przy ul. Przyjaciół Żołnierza 128 (objętego WEZ) i jego niezabezpieczenia w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 759-761, 841-1273)

Stosownie do zapisów art. 108 ustawy o ozionz, kto niszczy lub uszkadza zabytek, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Zgodnie z art. 110, kto będąc właścicielem lub posiadaczem zabytku nie zabezpieczył go w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Realizacja zadań m.in. w zakresie kierowanie do policji, prokuratury albo sądu zawiadomień o popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia została przypisana do MKZ.

(dowód: akta kontroli str. 801-806)

MKZ wyjaśnił, że: (...) w przypadku budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków, organem właściwym do wyjaśnienia legalności prac budowlanych jest

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, który ponadto ma możliwość zgodnie z art.81 a ust. 3 Prawa budowlanego przeprowadzenia czynności kontrolnych w razie nieobecności inwestora, kierownika budowy bądź osób przez nich upoważnionych. (...) Przybycie pracownika BMKZ w dniu 30.12.2014 r. na miejsce rozbiórki i wykonanie fotografii rozebranego obiektu było czynnością przygotowawczą w celu sprawdzenia otrzymanej informacji i przesłania rzetelnego zawiadomienia do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o wykonanej rozbiórce. (...) Do czasu wyjaśnienia legalności wykonanych prac rozbiórkowych przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego zawiadomienie organów ścigania za art. 304 §2 kpk w ocenie Miejskiego Konserwatora Zabytków byłoby przedwczesne, ponieważ nie posiadaliśmy wiedzy o popełnieniu przestępstwa. Jednocześnie informuję, że Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego umorzył postępowanie w sprawie rozbiórki z uwagi na to, że przedmiotowa rozbiórka nie narusza ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawiadamiając jednocześnie prokuraturę o wykroczeniu z art. 90 Prawa budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 1270-1273)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji zadań objętych porozumieniem.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Przestrzeganie ustalonych zasad udzielania dotacji celowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
2. Informowanie MKiDN o dotacjach udzielonych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru, zgodnie z ustawą o ożonizacji oraz uchwałą w sprawie dotacji.
3. Złożenie do organów ścigania zawiadomienia o zniszczeniu i niezabezpieczeniu przed zniszczeniem zabytku - budynku przemysłowego przy ul. Przyjaciół Żołnierza 128 w Szczecinie.
4. Informowanie organów ścigania o każdym stwierdzonym przypadku działań lub zaniechań powodującym zniszczenie lub uszkodzenie zabytku.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia maja 2015 r.

Kontroler
Małgorzata Wejwer
Starszy inspektor k.p.

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

.....
Podpis